

T.C. İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK

KAZANIM UYUMLU

BECERİ TEMELLİ

YORUM ODAKLI

2020-2021

2

DENEME SINAVI

1

Fransız İhtilali ile yayılan milliyetçilik akımı, farklı milletleri bünyesinde barındıran Osmanlı Devleti'nin dağılma sürecine girmesine neden oldu. Özellikle Balkanlardaki Hristiyan topluluklar, milliyetçilik akımının etkisi ve büyük Avrupa devletlerinin de kışkırtmaları sonucu bağımsızlıklarını elde etmek için ayaklanmaya başladılar. Osmanlı Devleti'nde milliyetçiliğin etkisiyle ilk olarak 1804'te Sırlar isyan etti. 1829 Edirne Antlaşması'yla Yunanlar bağımsızlıklarını kazandı. Devam eden dağılma süreci, 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda alınan ağır yenilgi sonrası 1878 yılında imzalanan Berlin Antlaşması ile hız kazandı. Bu antlaşma ile bağımsızlıklarını kazanan Sırbistan, Karadağ ve Romanya Osmanlı Devleti'nden ayrıldılar.

Verilen bilgilerden hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Çok uluslu toplumsal yapıya sahip olduğu,
- II. Sınırlarında zamanla daralmalar yaşandığı,
- III. Balkan topraklarının tamamını kaybettiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

2

TANZİMAT FERMANI

Fermana göre halkın can, mal ve namus güvenliği sağlanacaktır. Vergi herkesin gelirine göre alınacaktır. Mahkemeler açık olarak yapılacak, rüşvet ve iltimas (kayıрма) önlenecektir. Ayrıca herkes kanun önünde eşit sayıldı.

ISLAHAT FERMANI

1856'da Avrupalı devletlerin de baskısıyla Islahat Fermanı adıyla yeni bir ferman yayınlandı. Bu fermanla azınlıkların hakları Müslümanlarla eşit hâle getirildi. Buna rağmen azınlık isyanları önlenemedi.

I. MEŞRUTİYET

Jön Türklere göre azınlık isyanlarının önlenmesi için bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi. Osmanlı Devleti'nin ilk anayasası Kanun-ı Esasi ilan edilerek Meşrutiyet dönemi başladı.

Osmanlı Devleti'nin bu çalışmalarla;

- I. Temel hakları güvence altına almak,
- II. Azınlıkların devlete bağlılığını artırmak,
- III. Padişahın otoritesini güçlendirmek,
- IV. Anayasal düzene geçmek

durumlarından hangilerini amaçladığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I, II ve III C) I, II ve IV D) II, III ve IV

3

Mustafa Kemal, 20 Ocak 1915'te merkezi Tekirdağ'da bulunan 19. Tümen Komutanlığına atanmıştı. Düşmanın Arıburnu bölgesindeki Seddülbahir ve Kabatepe civarından karaya asker çıkaracağını öngörüyordu. Bu nedenle emrindeki birlikleri bu bölgenin savunmasını yapabilecek şekilde yerleştirdi. 25 Nisan sabahı Mustafa Kemal, düşman kuvvetlerinin Arıburnu bölgesine çıkarma yaptığını haber aldı. Balkan Savaşları sırasında bu bölgede görev yapmış olan Mustafa Kemal, ölümü göze alan Mehmetçikle birlikte Arıburnu, Anafartalar ve Conkbayırı'nda İtilaf birliklerinin ilerleyişini durdurdu ve İtilaf güçlerini yenilgiye uğrattı. Conkbayırı'ndaki mücadelede bir şarapnel Mustafa Kemal'in cep saatine saplandı. Saat sayesinde Mustafa Kemal'in hayatı kurtuldu.

Verilenlerden yola çıkılarak Mustafa Kemal'in kişilik özelliklerinden hangisine ulaşılmaz?

- A) Eskimiş ve yetersiz kalmış kurum ve yapıları yenisi ile değiştirebilme.
- B) Bir amaca ulaşmak uğruna birçok güçlüğe ve sıkıntıya dayanabilme.
- C) Daha sonra oluşabilecek bir durumu önceden tahmin edebilme.
- D) Ait olduğu vatana tüm içtenliği ile sevgi ve bağlılık duyma.

4

(I) OSMANLILIK

Devletin sınırları içinde yaşayanları hangi din veya milletten olursa olsun kaynaştırarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlar.

(II) İSLAMCILIK

Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır. Ümmetçilik de denilmektedir.

Buna göre aşağıda verilen açıklamalardan hangisinde her iki fikir akımının da birlikte etkisini yitirdiği görülür?

- A) Müslüman Trablusgarp halkının Trablusgarp Savaşı'nda İtalya'ya karşı Osmanlı Devleti'nin yanında yer alması.
- B) Hicaz-Yemen Cephesi'nde bazı Arap aşiretlerinin İngilizlerle birlikte hareket etmesi.
- C) Balkanlarda Hristiyan azınlıkların bağımsızlık isteğiyle Osmanlı'ya karşı ayaklanmaları.
- D) Osmanlı Devleti'nde demokratikleşme hareketlerinin başlaması.

5

- ☒ Türk, Rum, Bulgar, Sırp gibi birçok milletin bir arada yaşadığı bir şehirdir.
- ☒ Demir yolu ile Belgrad, Manastır ve İstanbul gibi önemli şehirlere bağlanmaktadır.
- ☒ Avrupa'da çıkarılan gazete, dergi ve kitaplara kolay ulaşılabilir bir şehirdir.

Yukarıdaki açıklamalarda Selanik şehri ile ilgili hangi alanda bilgi verilmemiştir?

- A) Toplumsal B) Ulaşım C) Kültürel D) Ekonomik

6

Mustafa Kemal, matematikteki başarısı mantıklı, hesabını bilir bir kişilik kazanmasında, edebiyat ve şiire ilgisi düşüncelerini özlü ve etkili bir biçimde açıklayabilen yazar ve konuşmacı olmasında etkili olmuştur. Tarihi sevmesi, bilinçlenmesi yanında millî duygularının beslenmesini sağlamıştır. Askerliğe karşı duyduğu yoğun ilgi ise onun liderlik yeteneklerini pekiştirmiştir.

Mustafa Kemal yabancı dil öğrenmeye de büyük önem vermiştir. İstanbul'daki eğitim hayatı süresince gösterdiği çabalarla Fransızcasını ileri bir düzeye çıkarmıştır.

Yukarıdaki bilgiler dikkate alındığında Mustafa Kemal ile ilgili olarak;

- I. Çok yönlü gelişim gösterdiği,
- II. Geniş bir ilgi alanına sahip olduğu,
- III. Hitabet alanında kendisini geliştirdiği,
- IV. Yabancı düşünürlerin fikirlerinden etkilendiği

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I, II ve III C) I, II ve IV D) II, III ve IV

7

Mustafa Kemal'in aşağıda verilen sözlerini ve gerçekleştirdiği olayları inceleyiniz.

(I) Yurt toprağı! Sana herşey feda olsun. Kutlu olan sensin.

(II) Ben düşündüklerimi, sevdiklerime olduğu gibi söylerim.

(III) Millî Mücadele'de bütün cemiyetleri birleştirerek tek çatı altında toplaması.

Verilenlerden hareketle Mustafa Kemal'in kişilik özellikleri hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

A)

II	Birleştiricilik
III	Açık sözlülük
I	Vatanseverlik

B)

III	Birleştiricilik
II	Açık sözlülük
I	Vatanseverlik

C)

III	Birleştiricilik
I	Açık sözlülük
II	Vatanseverlik

D)

I	Birleştiricilik
II	Açık sözlülük
III	Vatanseverlik

8

Balkan Savaşı sonunda kaybedilen topraklardan Anadolu'ya gelen göçmenlerin, Anadolu'nun demografik, ekonomik ve sosyal yapısına büyük etkileri olmuştur. Balkan Savaşlarından I. Dünya Savaşı'nın başına kadar 400 000 kadar muhacir Anadolu'ya göç ederek iskân edilmiştir. Bu döneme ait arşiv belgelerinin tamamen tasnif edilmemiş olması nedeniyle şu anda kesin rakamlar vermek oldukça zordur. Kurtuluş Savaşı'na giden süreçte millî bir Türk Devleti'nin temellerinin atılmasına katkıda bulunmuştur. Askerî açıdan bakıldığında da yıllardır savaşlarla azalan Anadolu nüfusu güçlenmiştir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Anadolu'nun etnik yapısında Türk nüfus ağırlık kazanmıştır.

B) Balkanlarda Müslüman nüfus azalmıştır.

C) Osmanlı Devleti'nin sınırları genişlemiştir.

D) Yapılan göç hareketi, beraberinde birçok sonucu da doğurmuştur.

9

Mustafa Kemal'in düşünce dünyasını etkileyen Türk yazarlar arasında Ziya Gökalp de yer almaktadır. Aşağıdaki görsellerde Ziya Gökalp'in bazı eserlerine yer verilmiştir.

Verilenlerden hareketle Ziya Gökalp'in Mustafa Kemal'i;

- I. Turancılık
- II. Türk milliyetçiliği
- III. Milli kültür

konularından hangilerinde etkilemiş olması beklenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

10

I. Dünya Savaşı'nın bazı özel nedenleri arasında şunlar yer almaktadır:

İNGİLTERE	Dünyanın en büyük sömürgeci devleti olması ve sömürgecilik yarışında rakibi olan Almanya'yla çıkar çatışması yaşaması
RUSYA	Balkanlara hakim olmak için Avusturya-Macaristan İmparatorluğu ile çekişmesi ve sıcak denizlere inme politikasını sürdürmesi
ALMANYA	Sanayisine ham madde ve pazar bulabilmek için İngiltere'nin sömürgelerine göz dikmesi ve askeri alanda güçlenmeye çalışması

Verilenlere göre I. Dünya Savaşı'nın başlamasında aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) Sömürgecilik rekabeti B) Yayılmacı politikalar
C) Silahlanma yarışı D) Reform hareketleri

Sınavınız bitti. Lütfen cevaplarınızı kontrol ediniz.

Mustafa
PETEK

“SosyalKampüs”te Neler Var?

Sosyal Bilgilere dair her şey...

@sosyalkampuss

2020-2021

T.C. İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK

YENİ NESİL DERS NOTU

ETKİNLİK İÇERİKLİ

SORU DESTEKLİ

KAZANIM UYUMLU

Mustafa Petek Kaleminden

Mustafa PETEK

SosyalKampüs

Uzaktan Eğitim

Yeni Nesil Ders Notu SosyalKampüs'te